

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314212169
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4314212169.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: I. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. - B., K. A. XX/X, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, o zaplatenie 1.840,96 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 12C/52/2015-749 zo dňa 7. júla 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a vo výroku o nároku na náhradu trov konania potvrdzuje.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v záhlaví označeným rozsudkom (v poradí 2.) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 19,90 % p.a. zo sumy 1.840,96 eura od 13.05.2014 do 11.06.2014, z istiny vo výške 1.839,80 eura od 12.06.2014 do 12.06.2014, z istiny vo výške 1.790,33 eura od 13.06.2014 do 09.07.2014, z istiny vo výške 1.739,70 eura od 10.07.2014 do 07.08.2014, z istiny vo výške 1.689,07 eura od 08.08.2014 do 09.09.2014, z istiny vo výške 1.645,67 eura od 10.09.2014 do 08.10.2014, z istiny vo výške 1.602,27 eura od 09.10.2014 do 21.04.2015, z istiny vo výške 1.350,94 eura od 22.04.2015 do 04.05.2015, z istiny vo výške 1.340,65 eura od 05.05.2015 do 16.03.2020, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Žalobu v časti zaplatenia úroku vo výške 19,90 % p.a. z istiny vo výške 1.340,65 eura od 17.03.2020 do zaplatenia zamietol (výrok II.). Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalovanému rozsahu 100 % (výrok III.).

1.1. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanovením § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetom dokazovania, po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie zostalo dokazovanie ohľadne nároku žalobcu na priznanie zmluvného úroku vo výške 19,90 % ročne, v napadnutej vyhovujúcej časti, t. j. povinnosti zaplatiť žalovanému žalobcovi úrok vo výške 19,90 % ročne z nezaplatennej istiny tak, ako je špecifikované vo výroku odvolacieho súdu, t. j. priznaných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, ktorá predčasná splatnosť bola vyhlásená dňa 12.05.2014.

1.3. Súd prvej inštancie uviedol, že zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne

dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá, ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, aký v čase jeho dojednaní, t. j. veriteľovi platí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka splatením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s platením splátok úveru do omeškania musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú, ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie, na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny, bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda takéto dojednanie je porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

1.4. Súd poukázal, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku, v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech spotrebiteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú z pravidla vyššie, ako úroky z omeškania. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny, dojednanie ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by sa totiž spotrebiteľ dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú, ako náhradu za poskytnutie peňazí.

1.5. Súd sa opätovne zaoberajúc s nárokom žalobcu na priznanie zmluvných úrokov vo výške 19,90 % dohodnutých v úverovej zmluve, po zosplatení úveru, t. j. od 13.05.2014, aj s poukazom na čiastočné plnenia zo strany žalovaného, po uvedenom termíne a s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020, 2Cdo/13/2020 nároku žalobcu v tejto časti vyhovel, avšak priznal žalobcovi nárok na zmluvný úrok, po vyhlásení mimoriadnej splatnosti, t. j. od 13.05.2014 do 16.03.2020 vzhľadom na dohodnutý termín konečnej splatnosti úveru 16.03.2020, na ktorý zmluvný úrok podľa názoru súdu má žalobca po vyhlásení mimoriadnej splatnosti do termínu konečnej splatnosti splácania úveru 16.03.2020, v ktorej časti žalobe vyhovel. Žalobu zamietol v časti zaplatenia úroku vo výške 19,90 % ročne z istiny, aj s poukazom už na čiastočné späťvzatie žaloby, ktoré konanie bolo právoplatne zastavené, t. j. z istiny 1.340,65 eura od 17.03.2020 do zaplatenia, nakoľko mal za to, že od 17.03.2020 žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov neprináleží, keďže vyhodnotil, že žalobca má nárok na zaplatenie zmluvných úrokov len do konečnej splatnosti úrokov určenej v zmluve, t. j. dňa 16.03.2020.

2. Proti vyhovujúcej časti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok zrušiť vo vyhovujúcom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal porušenie práva na spravodlivý

proces, inú vadu konania, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, keď priznal žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvných úrokov do okamihu, kedy malo dôjsť ku konečnej splatnosti poskytnutého úveru a zároveň nárok na zaplatenie úrokov z omeškania. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 a sp. zn. 2Cdo/13/2020. Uviedol, že vychádza zo záverov prijatých súdnym dvorom Európskej únie v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, ktoré pripúšťal kumuláciu zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania. On ale poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zo dňa 10.06.2021 vydané vo veci C-192/20, v ktorom vyslovil, že nie je uplatniteľná smernica rady 93/13 EHS z 05.04.1993 na vnútroštátne ustanovenia, podľa ktorých spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu o úvere, nemôže byť povinný na základe ustanovení tejto zmluvy v prípade predčasného zosplatnenia úveru zaplatiť predajcovi alebo dodávateľovi bežné úroky za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatnení až do skutočného splatenia požičanej sumy, pokiaľ zaplatenie úrokov z omeškania iných zmluvných pokút podľa úverovej zmluvy umožňuje kompenzáciu skutočnej škody, ktorú predajca alebo dodávateľ utrpel. Uvedeným rozhodnutím tak súdny dvor dospel k záveru, že smernica rady 93/13/EHS nevyžaduje, aby vnútroštátny súd neuplatnil okrem podmienky vyhlásenej za nekalú podmienky, ktoré neboli kvalifikované ako nekalé. Preto skôr citované rozsudky Európskeho súdneho dvora sa majú vykladať tak, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje predajcovi alebo dodávateľovi, ktorý uzavrel zmluvu o úvere so spotrebiteľom požadovať v prípade predčasného zosplatnenia úveru, aby boli okrem úrokov z omeškania zaplatené aj bežné úroky za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatnení až do úplného splatenia požičanej sumy. Preto rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nepovažuje za správne. Na tieto skutočnosti poukazoval pred súdom prvej inštancie viacerými podaniami a boli podstatné pre rozhodnutie vo veci ale súd sa s nim i dostatočne nevysporiadal, preto rozhodnutie vykazuje aj znaky arbitrárnosti.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol uznesenie v odvolaní napadnutej časti a výroku o trovách konania ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na 77 rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, v ktorých posudzoval nárok žalobcu na zmluvné úroky po zosplatnení úveru. Najvyšší súd SR dospel k rovnakým záverom ako súd prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozhodnutí, konkrétne, že žalobca má nárok na zaplatenie úroku aj po zosplatnení úveru v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške ako by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

4. Žalovaný v replike zotrval na dôvodoch odvolania a odvolacom petite. Vyjadril nesúhlas s tvrdeniami žalobcu, ktorý síce poukazuje na množstvo rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktoré majú tvoriť ustálenú rozhodovaciu prax ohľadom nastolenej otázky, avšak rozhodnutie Súdneho dvora EÚ č. C/192/20 bolo vydané neskôr ako predmetné rozhodnutie 10.06.2021 a preto žiadne z nich nie je možné v danej veci aplikovať.

5. Žalobca v duplike zotrval na svojich predošlých vyjadreniach. Opätovne poukázal na rozsiahlu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR v nastolenej otázke a žiadal rozsudok potvrdiť.

6. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté (žalovaným), v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods.1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu smerujúce len voči výroku I. a III. je nedôvodné.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7.1. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd platobným rozkazom zaviazal žalovaného mu zaplatiť istinu vo výške 1.840,96 eura, úroky vo výške 146,89 eura, sankčné poplatky

vo výške 4,63 eura, úrok vo výške 19,90 % ročne z nezaplátenej istiny od 23.05.2014 do zaplätania, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplátenej istiny a nezaplátenej úrokov od 15.05.2014 do zaplätania, poplatky za upomienky vo výške 60 eur a náhradu trov konania, ktorú žalobu odôvodnil tým, že dňa 20.03.2013 uzatvoril žalobca so žalovaným úverovú zmluvu č. XXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 2.000 eur na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX, ktorý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný platiť do 16.03.2020 s tým, že po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti a preto bol listom zo dňa 22.04.2014 vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru do 14.05.2014. Žalobca v žalobe uviedol, že ku dňu podania žaloby tak predstavuje pohľadávka žalobcu sumu 2.052,48 eura, ktorá pozostávala z nezaplátenej istiny poskytnutého úveru vo výške 1.840,96 eura, úrokmi vo výške 146,89 eura, sankčnými poplatkami vo výške 4,63 eura a poplatkami vo výške 6 eur, pričom istina poskytnutého úveru a nezaplátenej úroky sú od 15.05.2014 sankcionované sankčnou províziou vo výške 5 % ročne.

8.1. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom (prvým v poradí) č. k. 12C/52/2015 - 346 zo dňa 17. januára 2019, kde zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.340,65 eura, nezaplátenej vyčíslené úroky 135,70 eura, nezaplátenej vyčíslený úrok z omeškania 1,61 eura, úrok vo výške 19,90 % p.a. z nezaplátenej istiny vo výške 1.840,96 eura od 13.05.2014 do 11.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.839,80 eura od 12.06.2014 do 12.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.790,33 eura od 13.06.2014 do 09.07.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.739,70 eura od 10.07.2014 do 07.08.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.689,07 eura od 08.08.2014 do 09.09.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.645,67 eura od 10.09.2014 do 08.10.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.602,27 eura od 09.10.2014 do 21.04.2015, z nezaplátenej istiny vo výške 1.350,94 eura od 22.04.2015 do 04.05.2015, z nezaplátenej istiny vo výške 1.340,65 eura od 05.05.2015 do zaplätania, úrok z omeškania vo výške 5 % p. a. z nezaplátenej istiny vo výške 1.840,96 eura od 13.05.2014 do 11.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.839,80 eura od 12.06.2014 do 12.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.790,33 eura od 13.06.2014 do 09.07.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.739,70 eura od 10.07.2014 do 07.08.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.689,07 eura od 08.08.2014 do 09.09.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.645,67 eura od 10.09.2014 do 08.10.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.602,27 eura od 09.10.2014 do 21.04.2015, z nezaplátenej istiny vo výške 1.350,94 eura od 22.04.2015 do 04.05.2015, z nezaplátenej istiny vo výške 1.340,65 eura od 05.05.2015 do zaplätania, úrok z omeškania vo výške 5 % p.a. z nezaplátenej istiny vo výške 1,16 eura od 13.05.2014 do 11.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 49,47 eura od 12.06.2014 do 12.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 50,63 eura od 13.06.2014 do 09.07.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 50,63 eura od 10.07.2014 do 07.08.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 43,40 eura od 08.08.2014 do 09.09.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 43,40 eura od 10.09.2014 do 08.10.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 251,33 eura od 09.10.2014 do 21.04.2015, z nezaplátenej istiny vo výške 10,29 eura od 22.04.2015 do 04.05.2015, úrokom z omeškania 5 % p.a. z nezaplátenej istiny vo výške 1,16 eura od 13.05.2014 do 11.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 49,47 eura od 12.06.2014 do 12.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 50,63 eura od 13.06.2014 do 09.07.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 50,63 eura od 10.07.2014 do 07.08.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 43,40 eura od 08.08.2014 do 09.09.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 43,40 eura od 10.09.2014 do 08.10.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 251,33 eura od 09.10.2014 do 21.04.2015, z nezaplátenej istiny vo výške 10,29 eura od 22.04.2015 do 04.05.2015, zastavil (výrok II.).

8.2. V dôsledku odvolania podaného žalovaným voči vyššie uvedenému rozsudku (prvom v poradí) súdu prvej inštancie odvolací súd uznesením č. k. 8Co/205/2019 - 390 zo dňa 25. júna 2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 19,90 % p. a. z nezaplátenej istiny vo výške 1.840,96 eura od 13.05.2014 do 11.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.839,80 eura od 12.06.2014 do 12.06.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.790,33 eura od 13.06.2014 do 09.07.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.739,70 eura od 10.07.2014 do 07.08.2014, z nezaplátenej istiny vo výške 1.689,07 eura od 08.08.2014 do 09.09.2014, z nezaplätenej istiny vo výške 1.645,67 eura od 10.09.2014 do 08.10.2014, z nezaplätenej istiny vo výške 1.602,27 eura od 09.10.2014 do 21.04.2015, z nezaplätenej istiny vo výške 1.350,94 eura od 22.04.2015 do 04.05.2015, z nezaplätenej istiny vo výške 1.340,65 eura od 05.05.2015 do zaplätania

zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie s tým, že uvedený rozsudok súdu prvej inštancie v dôsledku skutočnosti, že odvolaním napadnutý nebol nadobudol právoplatnosť.

8.3. Po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodol v záhlaví tohto rozhodnutia citovaným rozsudkom (druhým v poradí), v ktorom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok vo výške 19,90 % p. a. zo sumy 1.840,96 eura od 13.05.2014 do 11.06.2014, z istiny vo výške 1.839,80 eura od 12.06.2014 do 12.06.2014, z istiny vo výške 1.790,33 eura od 13.06.2014 do 09.07.2014, z istiny vo výške 1.739,70 eura od 10.07.2014 do 07.08.2014, z istiny vo výške 1.689,07 eura od 08.08.2014 do 09.09.2014, z istiny vo výške 1.645,67 eura od 10.09.2014 do 08.10.2014, z istiny vo výške 1.602,27 eura od 09.10.2014 do 21.04.2015, z istiny vo výške 1.350,94 eura od 22.04.2015 do 04.05.2015, z istiny vo výške 1.340,65 eura od 05.05.2015 do 16.03.2020, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). V časti o zaplatenie úroku vo výške 19,90 % p. a. z istiny vo výške 1.340,65 eur od 17.3.2020 do zaplatenia, žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

9. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie (druhému v poradí) podal žalovaný odvolanie, keď rozsudok napadol vo vyhovujúcom výroku (výrok I.) a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania (výrok III.), preto tieto tvoria predmet odvolacieho prieskumu. V dôsledku skutočnosti, že zamietajúci výrok (výrok II.) nebol napadnutý odvolaním, tento netvorí predmet odvolacieho prieskumu. Žalovaný v podanom odvolaní namietal, že súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že vo veci konajúci súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ako aj to, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

9.1. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký (medzi jeho zložky možno zaradiť najmä právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia). Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé s tým, že konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania (vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.).

9.2. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

9.3. Nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). V tejto časti sa odvolací súd plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude duplicitne opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne skutkovo a právne zdôvodnené s tým, že následne sa odvolací súd obmedzil už len na doplnenie dôvodov podporujúcich vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd sa zároveň spolu s podstatnými tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní ďalej v zmysle § 387 ods. 3 CSP zaoberal podstatnými vyjadreniami žalovaného prednesenými v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

11. Odvolateľ predovšetkým v podanom odvolaní namietal, nesprávnosť právneho záveru súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého súd prvej inštancie mal za to, že s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 a sp. zn. 2Cdo/13/2020 má žalobca nárok na zmluvný úrok po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru od 13.05.2014, avšak len do 16.03.2020, t. j. do konečného termínu splatnosti úveru vyplývajúceho zo zmluvy o úvere. V tejto súvislosti žalovaný s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-192/20 mal za to, že skoršie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 a sp. zn. 2Cdo/13/2020, na ktoré súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odkazoval sú v rozpore s právnym záverom plynúcim z vyššie citovaného rozhodnutia súdneho dvora. Namietol, že ak konajúci súd sa vo veci opiera o vyššie citované rozhodnutia najvyššieho súdu, jeho právne závery nie je možné považovať za správne, pretože tieto rozhodnutia najvyššieho súdu odporujú neskoršiemu rozhodnutiu Súdneho dvora vo veci C-192/20.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že predmetom odvolacieho prieskumu je nárok žalobcu na zmluvný úrok a jeho kumulácia s úrokom z omeškania, resp. otázka, do akého časového okamihu má žalobca nárok na zmluvný (bežný) úrok po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a či má nárok na zmluvný úrok po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ktoré otázky boli predmetom právneho riešenia neraz aj na úrovni Najvyššieho súdu SR, a to nie len v rámci už vyššie citovaných rozhodnutí dovolacieho súdu.

13. Súdny dvor EÚ v rozsudku 10. júna 2021 vo veci C-192/20, Prima banka Slovensko a.s. proti HD, na ktorý odvolateľ poukazoval, vyslovil, že s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, sa má smernica Rady 93/13/EHS vykladať v tom zmysle, že nie je uplatniteľná na vnútroštátne ustanovenia, podľa ktorých spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu o úvere, nemôže byť povinný na základe ustanovení tejto zmluvy v prípade predčasného zosplatenia úveru platiť predajcovi alebo dodávateľovi bežné úroky za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatení až do skutočného splatenia požičanej sumy, pokiaľ zaplatenie úrokov z omeškania a iných zmluvných pokút splatných podľa uvedenej zmluvy umožňuje kompenzáciu skutočnej škody, ktorú predajca alebo dodávateľ utrpel.

13.1. V nadväznosti na vyššie uvedené je teda zrejmé, že vyššie citované rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-192/20 na prejednávanú vec nedopadá, čo jednoznačne vyplýva zo záveru uvedeného v predmetnom rozhodnutí Súdneho dvora, kde bola riešená otázka odlišná od tej, ktorá je podstatná pre prejednávanú vec. V rozhodnutí Súdneho dvora bolo okrem tej skutočnosti, že smernica Rady 93/13/EHS nie je uplatniteľná na vnútroštátne ustanovenia, podľa ktorých spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu o úvere, nemôže byť povinný na základe ustanovení tejto zmluvy v prípade predčasného zosplatenia úveru platiť predajcovi alebo dodávateľovi bežné úroky za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatení až do skutočného splatenia požičanej sumy, dôležité práve to, že v prípade riešenom Súdnym dvorom išlo o posudzovanie kumulatívneho plnenia zmluvných úrokov spolu s úrokmi z omeškania do skutočného splatenia požičanej sumy. Naopak, v danom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru o možnej kumulácii týchto úrokov do času konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Je teda zrejmé, že súd prvej inštancie ani neriešil otázku kumulatívneho plnenia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do skutočného splatenia požičanej sumy ako to bolo nastolené v konaní pred Súdnym dvorom EÚ vo veci C-192/20, na ktorú otázku však súdny dvor nedal odpoveď vzhľadom na skutočnosť, že posudzovanie nekalosti uvedenej otázky prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, pretože smernica 93/13 nie je uplatniteľná na vnútroštátne ustanovenia, podľa ktorých spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu o úvere, nemôže byť povinný na základe ustanovení tejto zmluvy v prípade predčasného zosplatenia úveru platiť predajcovi alebo dodávateľovi bežné úroky

za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatnení až do skutočného splatenia požičanej sumy, pokiaľ zaplatenie úrokov z omeškania a iných zmluvných pokút splatných podľa uvedenej zmluvy umožňuje kompenzáciu skutočnej škody, ktorú predajca alebo dodávateľ utrpel.

13.2. V odvolateľom namietaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 a sp. zn. 2Cdo/13/2020, dovolací súd na rozdiel od vyššie citovaného rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-192/20 riešil otázku dopadajúcu aj na prejednávany prípad. Najvyšší súd SR vyslovil, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

13.3. Záverom dovolací súd vo vyššie citovaných rozhodnutiach zaoberajúc sa časovým okamihom dokedy je spravodlivý od spotrebiteľa požadovať, aby platil zmluvné úroky, ak došlo v dôsledku porušenia jeho povinnosti úver splácať riadne a včas k mimoriadnemu zosplatneniu, vyslovil, že je pre spotrebiteľa nevýhodné, aby platil úroky až do úplného zaplatenia istiny, pretože dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. V tejto súvislosti konštatoval, že pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

14. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd teda sumarizuje, že odvolacia argumentácia žalovaného, v rámci ktorej mal za to, že rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-192/20, je v rozpore s rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 a sp. zn. 2Cdo/13/2020 nemôže byť správna, a to najmä z dôvodu, že v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré odvolateľ označil za prekonané neskorším rozhodnutím Súdneho dvora EÚ C-192/20 dovolací súd konštatoval, že platenie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania v ich kumulácii nie je možné do skutočného splatenia požičanej sumy, preto za racionálny a správny (ako pre dlžníka tak aj pre veriteľa) považoval záver, ktorým sa riadil aj súd prvej inštancie, v zmysle ktorého kumulácia platenia týchto úrokov je prípustná najneskôr do lehoty konečnej splatnosti úveru (ktorou otázkou sa Súdny dvor EÚ vo veci C-192/20, nezaoberal, preto uvedené rozhodnutie súdneho dvora nemôže mať vplyv na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu v rámci posudzovania vyššie nastolených otázok).

15. Odvolací súd k odvolacím námietkam žalovaného zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam,

prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvedené konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, keď súd prvej inštancie vo veci náležite zistil skutkový stav a vec i správne právne posúdil v súlade s aktuálne platnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, ako i Súdneho dvora EÚ.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %) s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).